

ادبیات فارسی

درسنامه‌ی درس: دهم

مدرسۀ زندگانی عمار

نام نیکو

❖ معنی لغات

استعداد: ذوق، توانایی	شانگاه: به هنگام شب	کنجکاو: جست و جوگر
سپیده دم: سحرگاه	زمزمه: زیر لب سخن گفتن	دلنشین: خوشایند و پسندیده
سختی کوه: محکم بودن کوه	شفافیت: صاف و روشن بودن	هیجان: شور، ذوق
مراقب: نگهبان	تشویق: تحسین، آفرین گفتن	خشتش: آجر خام
کارش گره خورده: کنایه از دچار مشکل شد	نیمرخ: نصف صورت	آفت: آسیب، بلا
سرخ شده بود: کنایه از خجالت کشیده بود	ضامن: کسی که مسئولیت کاری را می پذیرد	ضامن آهو: لقب امام رضا
به به: آفرین	بی صبرانه: بدون تحمل	گله: رمه‌ی چارپایان
شهرت جهانی: در جهان معروف بودن	نام آشنا: شناخته شده	طمئن: آرام، آسوده
نیک نامی: خوش نامی	سوگوار: مصبت زده	نگاره: نقش، صورت
فوق العاده: غیرعادی، غیرمعمولی	ضایع: تباہ شده	ستوده‌اند: ستایش کرده‌اند

❖ واژه‌های املایی

کنجکاو- جست و جوگر- محمود- غروب‌های خیال انگیز- زاینده رود- ستون‌ها- نقش‌ها- می خواستند- تصویر- زمزمه- طراحی- هنگام- هیجان- شفافیت- گذران- شروع- تحسین آمیز- مراقب- غرور- آفت- ضامن- ذهنی- بی صبرانه- مطمئنم- شهرت جهانی- نگاره- عصر عاشورا- سوگوار- ستوده‌اند- سعدی- سرا- ضایع

❖ کلمه‌های متضاد

غرور: تواضع	سیاهی: سفیدی	پرکار: کم کار	کم حرف: پر حرف	هیچ چیز: همه چیز
			شبانگاه: صبحگاه	بی صبرانه: با آرامش

کلمات هم خانواده

حافظ: حفظ، محفوظ، حافظه	مشغول: شغل، شاغل، مشاغل	مسجد: سجدہ، مسجد	نقش: نقوش، نقاش
ذهن: اذهان، ذهنیت، ذهنی	ضامن: ضمانت، ضمین	محمود: حامد، حمد، تحمید	تشویق: مشوق، شوق، اشتیاق

ساخت واژه مرکب

یکی از راه های ساخت واژه مرکب: بعضی از بن های مضارع در ساخت واژه های مرکب عبارت از: ((آمیز، انگیز، گیر، خوان، زن، بند، خواه

تحسین آمیز (تحسین + آمیز) = یعنی نگاه هایی که با تحسین آمیخته است

افتخار آمیز (افتخار + آمیز) = یعنی کاری که با افتخار همراه است.

حیرت انگیز (حیرت + آمیز) = یعنی چیزی که سبب حیرت و تعجب می شود.

ساخت واژه مرکب با بن مضارع (انگیز)

خيال انگیز، شگفت انگیز، وحشت انگیز

کاربرد دیگر بن های مضارع در ساخت واژه های مرکب:

فریاد+زن: فریادزن

دل+خواه: دل خواه

نغمه+خوان: نغمه خوان

دست+گیر: دست گیر